

FEBRUÁRI-MÁRCIUSI NAPLÓ

2017

Az élőbeszédet követve próbálom elmesélni, mért nem írtam meg a Februári naplót, s hogy egy új szakmai életrajzot, vékony könyvecske alakban készülök létrehozni.

Kedves Barátom!

Képzeld, azok közül, akikhez el szoktam juttatni a napló-levelemet - különböző úton-módon elér százötven emberhez, hogy hányan olvassák azt persze nem tudhatom, de most, és ez rekord -, négyen írtak, hogy nem értik, mért késik a februári, nem ehhez vannak szokva. Mondtam nekik: nem hogy nem küldtem naplót, de nem is írtam.

Másféle írásos munkába mélyedtem el, melyet most, március 10-én zártam le. Nem véglegesre, de első fogalmazásra. A négy reklamáló baráttól viszont úgy meghatódtam, hogy elhatároztam, pótolom a mulasztást. A hosszabb lélegzetű írásos munka után neki kezdek az adósság törlesztésének.

Hogy mi is volt ez a hosszabb! Megpróbálom röviden elmondani. Az a gondolatom támadt, miután beléptem a 89. életévembe; én bizony nem bízok semmit a véletlenre. Összegyűjtöm azokat az írásaimat, melyek kötetben eddig nem jelentek meg, összegyűjtöm egy külön fájlbá vagy linkbe - nem tudom, mi a helyes kifejezés -, például az interjúkat, melyeket az idők során velem készítettek, meg nyilatkozatokat, melyeket valakiknek a mikrofonja előtt mondtam, s ha majd együtt vannak a szövegek, szerkesztek belőlük egy könyvecskét. Kellő önteltséggel arra gondoltam, hátha van értékelhető gondolat ezekben a szellemi melléktermékekben (is), és ezzel megkönnyítem az utánam jövő szakmabelieknek a dolgát, ne nekik kelljen búvárkodni, elég ha csak mazsoláznak. Sokoldalnyi anyagot gyűjtöttem össze, aztán egybe olvasva őket, rájöttem, érdekes kötet abból nem jön össze. Kiderült, a kérdések, még ha különböző időben formálódtak is, majdnem hasonlóak, s a válaszaim sem változatosak. Akkor meg minek!

Így aztán mást gondoltam. Összeállítok egy kicsi könyvet, benne lesz a szakmai életem kurtán, mondhatnám, dióhéjban. Interjú is, nyilatkozat is kerül majd bele, de a szöveg zömét az életrajzi, meg szakmai könyveimből

vándoroltatom át. (Egyébként négy kötetet kell átolvasnia annak, akit érdekel az életem.) S ha szerencsém van, érdekesre sikeredik, meg olvasmányosra, meg olcsóra. Csak találnom kell egy szakember barátot, aki vállalja a kontroláló szerepét. (Talán Aknay Tibor megnyerhető rá.) Hát ezen dolgoztam. Hogy mi lesz belőle, ha véglegesre kerekedik, majd meglátjuk!

Hasonló modorban mesélem el, miként olvasta el és véleményezte a tervezett könyvecske kéziratát első lektorom, Kósa Vilma. Közben beszámolok arról is, hogy az évben először, Tiszakürtöt is megjártam.

Barátom, hogy befejeztem az említett könyvecskét – ideiglenes címe: Dióhéj vagy Nyomokban –, s átnyújtottam a feleségemnek, első kritikusomnak, ülne neki, s mondana véleményt róla, mielőtt elküldeném a további olvasómnak, a szakmunkatársnak.

Na, gondoltam, míg a hitves a műveletnek a végére ér, ez ugye minimum egy nap, ezt én végig nem nézem - még hogy vizslassem az arcát, mi játszódik le rajta, s közben sértődgessek -, már előre elhatároztam, másként, arra az elhatározásra jutottam, hogy azon a napon, amikor ő olvas, én leutazom Tiszakürtre. Végre, ebben az évben először, megnézem, vannak-e egerek a házban, milyenre sikerült a novemberben főzött pálinka, Attilával elintézem anyagi vonatkozású ügyemet, a feleségem óhajának is eleget teszek, befizetem a kommunális adót a helyi takarékszövetkezetben, s közben buszozom oda meg vissza, reggel megyek, este jövök. Közben megnézem, változott-e valamit a község, s végigjárom a kertet, rügyeznek-e a cseresznyék, s mutatja-e magát az őszibarack, s közben úgy élek, mint egy turista, eszem a feleség által készített szendvicset, iszom a félliteres műanyagos flaskába rakott vizet, szóval, lazulok kedvem szerint. A buszon meg majd olvasok, írok, alszom, szabadon gondolkodom.

Akár hiszitek, akár nem, úgy történt minden, ahogy elképzeltem. Még tán élvezetesebb is lett az a pár óra, amit ott töltöttem, mivel a feleségem koradélután azt telefonálta, hogy nagyon tetszik neki a könyvem, már amit abból elolvasott, s neki sincs semmi baja. Az utóbbi időben hol ez, hol az, hol itt, hol ott szokott fájni neki, amitől én mindig lelombozodom. Mondta még, hogy mennyire örül, hogy kisütött a nap, s módomban van saját akaratomból fákat is metszeni, s az milyen jó, sok vitamint gyűjtök be közben. És annak is örül, hogy jónak tartom az ősz során kifőzött pálinkát.

Amiről telefonon nem számoltam be, de nekem örömet szerzett, a kopár akácfák tele voltak madárral, mindenfélével, még fakopáncs is szaladt a

törzsön felfelé, a levegő meg tele volt madárhanggal. És szerszámzörej sem szennyezte a levegőt, még az autós árus sem muzsikálta, hogy megy a vonat Kanizsára, így én memorizálhattam azokat a verseket, melyeket majd mondok a készülő műsorunkban.

S a szövegeket még akkor is motyogtam, míg várakoztam a buszra, sőt visszafelé jövet a buszon is, és megnyugtató, hogy fog az agyam, s kicsivel mindig többet tudok a rímes szövegekből, mint az előtte való napon.

A feleségem örült, hogy szerencsésen haza érkeztem, önként, magától lehúzta a cipőmet, s a most hozott pálinkából töltött is egy kupicával, s utána sört is hozott, dicsérte továbbra is a könyvem, és engem, hogy Kürtön mindent elintéztem, majd megkérdezte, hogy kikkel találkoztam, és mi újdonságot tudok neki mondani, s én válaszoltam, hogy Attilán kívül senkivel, s hogy mondandóm sincs.

Csak másnap reggel jutott eszembe, hogy elmondjam, üdvözlí a takarékszövetkezeti hölgy, és hogy új könyvtáros lesz, mert aki ősszel volt, szülni fog, meg hogy váratlanul infarktuszban meghalt Szöllősi szomszéd, és még a buszmegállónál találkoztam Mártával is, a rokon fiatalasszonnyal, akinek a hidegtől megrepedt valamije a Ladán.

Beszámoló, az olvasásos nap utáni zaklatott éjszakáról és a szokásostól eltérő reggelről

Kedves Barátom, az a másnap reggel, amikor is a kürti információkat továbbítottam a feleségemnek, kivételes módon igencsak 10 óra utánra esett, amikor is kávéztunk.

Erről a kávézásról külön is szólnom kell. Most tudnillik csak én ittam, illetve ettem a kávémat. Ez az utóbbi állítmány magyarázatra szorul, ugyanis újabb szokásom, hogy győri háztartási keksszel tömöm tele a kávéval teli poharat, miután már azt darabokra törtem. A kávé áztatta kekszet aztán jóízűen bekanalazom, s miközben e művelet folyik -. a feleségem nem híve a kávézási szokásomnak –, beszéljük meg a megbeszélendőket. Ám most ez a késői kekszes kávézás igazándiból nem is esett jól, mivel, ahogy az imént említettem, a feleségem éppen csak kortyintott egyet, és a fekete lé nagyját ott hagyta a pohárban.

Itt az ideje annak, hogy tudomásodra hozzam, mi is ennek a magyarázata, egyszersmind arról is szóljak, miért tolódott el a reggeli beszélgetés ideje. Hát barátom, ennek meg az a magyarázata, hogy kilenc körül ébredtünk csak fel, miután gyötrelmesre sikeredett az éjszakánk, pontosabban, annak a vége, háromnegyed öttől.

Látom én, miután kinyitottam a szemem az említett időben, hogy fény szivárog ki a lakás legkisebb helyiségéből, ahová magam is szándékoztam volt kitámolyogni – két helexet vettem be lefekvéskor –, s nyögő hangot is hallok, s kérdésekre, hogy nincs tán valami baj, agresszív válasz érkezik; ne zavarj, görcsöl a hasam. Én szokásom szerint megijedek. A minapában is volt ilyen, de akkor délutánnak tetszett az idő, és tudtam segíteni - epére gyanakodtunk - , vittem görcsoldót, fájdalomcsillapítót, melegítettem az elektromos párnát, masszíroztam a talpát, s lassan meg is szűnt a fájás, másnap meg lehetett orvoshoz menni. De most! Megyek a gyógyszeres fiókhhoz, a tableta nincs ott, felforgatok mindent, s közben a szenvedő asszonytól kapok még néhány tippet, hol kutathatok valószínű eredménnyel. De semmi. Végül is ő találja meg, miközben nyögdéssel, és roskadozva járkal.

De a melegítő párna sincs a helyén. Én, miközben mindent felhányok, morgok, hogy ebben a házban semminek nincs helye, hogy szörnyű ez az öregség, amikor kellene, semmi nem jut eszünkbe! Aztán ez is előkerül, az asszony találja meg a saját ágyában. Közben szerencsére csökken a görcsös fájdalom, nekem ugyanis, miután megtalálom a szemüvegemet - az sem volt a helyén -, sikerül elolvasnom, hogy ebből a görcsoldó tablettából kettőt is be lehet venni. Aztán átnyújtom a második no-spát - végre én is közreműködöm a gyógyításban -, majd nekikezdek a talpmasszázsna, ehhez nagyon értek, s mivel hiszek benne, hogy használ, teljes beleéléssel végzem is a műveletet. S mivel a feleségem is elhiszi, hogy hasznosan simogatom a teste végét, lassan kilazul, s elszenderedik.

Én is lefekszem, miután eloltom a villanyt, s elkezdem memorizálni, amit minden este mostanában, az Ady és Weöres verseket, melyekből össze kell állnia az új műsorunknak, a *Vonj sugaradba* címűnek, melyet majd *Mohai Gáborral* mutatok be egy jó hét múlva.

Hát ezért esett a reggel, kilenc óra utánra.

Az említett kis könyvecske készítése mellett műsort is szerkesztettem,- ez lett a Vonj sugaradba című – melyet hajdani tanítványommal, Mohai Gáborral véglegesítettem, s melyet azóta be is mutattunk. Hogy az előadásra készüléssel kapcsolatban mi mindenre gondol az ember, s abból mit tart fontosnak megemlíteni, az kiderül az alábbiakból. Van, amit furcsállni lehet!

Kedves Barátom! A készülőben lévő, Istenkereső műsorunkba - melyet, mint írtam, Mohai Gabival vagyok megvalósítandó -, magamnak is váratlanul, beillesztettem egy olyan verset, melyre korábban nem is

gondoltam volna. Egy naiv, mondhatni gyermekded verset, amely inkább hasonlít Pósa Lajos valamelyik művéhez, mint mondjuk, Adyéhoz vagy Szécsi Margitéhoz, egy olyan verset, amely rögtön érthető, nem kell mögötte keresni semmi rejtett mondandót, akármelyik istentisztelet előtt bármely egyházi szertartás közben elmondható volna, s most, más súlyosabb költemények közé, a műsorba szerkesztettem.

Írtam már egyszer, hogy belefáradtam a rejtvény-versekbe, szeretem megérteni a versüzeneteket, ha lehet, egyszeri olvasásra vagy hallásra. Bocsánat, elfelejtettem közölni, hogy melyik alkotás is az, amelyikről már több mint tíz sort írtam. Nos, hát leírom: *Áprily Lajostól az „Én istenem: legyek vidám, Hogy házamat vidítani tudjam,*„ kezdetű.

Az utóbbi évtizedekben, már ha tehettem, a való életben is kerülni kezdtem a konfliktushelyzeteket, a színjátékban pedig a drámai megoldásokat, ám ahogy öregszem, egyre növekszik bennem a vágy, hogy magam is minél több öröms helyzetet éljek meg, sőt magam is minél több örömet szerezzek másoknak. Elsősorban a feleségemnek, akit mostanában, váratlanul is, többször megejt a fájdalom.

(Ennél a mondatnál hagytam abba az írást, s most egy félnap után, hogy folytatnám, el is felejttem, mi következett volna.

Jött az unokám telefonja, hogy már a ház előtt áll a kocsival - korábban megbeszéltük, hogy megyünk ki hozzájuk, Kovácsiba - , hallom is a feleség felszólító hangját, abbahagyni mindent, irány a kapu, vigyük a behozott, Kovácsiban felesleges holmikat az alsó házba. S én szó nélkül megyek, nem mondok véleményt, csak morgok magamnak, hogy az én mondataalkotó munkám semmi, de aztán szó nélkül csinálom, amit kell, majd ülök be az autóba, s megyek velük Kovácsiba, útközben megállunk vásárolni, ők a boltban időznek, én a kocsiban várok, s mert nem szólok semmit, gondolom, örömet szerzek a feleségemnek. S magamnak is persze, mivel, míg ők oda vannak, én versszövegeket mormolok, s mikor megérkeznek, kedvtelve nézem az unokámat, akinek szépen domborodik a pocija, s míg ő vezeti az autót, fohászkodom, hogy a feleségemmel még egészségben éljük meg a hetedik dédunokánknak, a kis Juliskának a születését.)

Kedves Barátom! A már korábban megírt szöveg közé szúrom a friss mondandómat, amely kapcsolódik a készülő műsorról írottakhoz, s persze az Áprily vershez is, csak hogy közben a műsort már be is mutattuk – *Vonj sugaradba* lett a címe -, s nem lehet, hogy a tényről, az előadásunkról egy szót se szóljak.

Ne ijedj meg, nem fogom az előadást elemezni – annyit azért megjegyzek, hogy nem buktunk meg - , csak továbbszóném a korábbi mondandót, az Áprily fogalmazta vidításról. Gáborral úgy gondoltuk, nem takargatva, hogy milyen nehéz is élni, mi most arról szólnánk, hogy tudunk mi élni.

Az Istenhez való viszonyról beszélünk. Jómagam úgy komponáltam meg, ellenpontozva a lírai és prózai szövegeket, hogy kiderüljön, az Istenkeresést igencsak nem zárjuk ki az életünkből. Vonj sugaradba, kérjük Weöres Sándorral a csak Hihetőt. Öregsünk, egyre közelebb kerülünk az élet végéhez; ám amíg itt élünk a földön, szenvedve és csodára várva, szeretnénk békében élni magunkkal és másokkal, és örülnénk, ha vidíthatnánk a ránk is figyelőket.

A műsor vége felé hangzik el ez a Weöres- sor: „*Várjatok, pékműhely van odabenn, majd táplál még most forró kenyerem.*”. Talán nem nagyképűség, de én magam pékműhelynek is szántam a műsorunkat, amelyből, aki akar, forró kenyeret is vehet magához.

Ez is vers és érdekes. Az is, ahogy ide kerül

Kedves Barátom! Még a körbeülős kuckónkon történt, ahol is egymást kellett volna meglepnünk az öregedéssel járó élményeinkkel, nos, itt történt, hogy *Farkas Pista* kezembe nyomott egy verset – gyorsan megnéztem a szerzőjét meg a címét, s nem mondom, hogy nem lepődtem meg – *Jevtusenkotól a Mindenben van érdekes vonás, Áprily fordításában* –, hogy ő nem tud jól verset olvasni, de szeretné, ha az én tolmácsolásomban ez elhangzana.

Emlékeztek, hosszúra sikeredett az est, meg másfelé is kanyarodott, mint terveztük, úgy véltem, nem fér bele a filozofikus hangulatú szovjet költő verse az estbe, s meg is feledkeztem az ígéretemről. Aztán persze elővettem. Korábbról nem ismertem a költeményt, holott a hatvanas években még mondattam is Jevtusenko verseket. Lázadó hangú költeményei pompásan belefértek ellenzéki hangulatú műsorainkba, - melyeknek mindig nagy sikere volt -, mondom, elővettem, ízelgettem, még csodálkoztam is, hiszen a vers arról szól, milyen fontos, megismerhetetlen és értékes az egyén, s mennyire egyedül vagyunk a világban s milyen magányosan! És írta ezt akkor, mikor mindenki azt hirdette – ez volt a hivatalos ideológia – hogy az egy van másokért, s értéket csak a közösség képvisel.

Mikor még irodalmat is tanítottam, szívesen kértem a tanítványaimat, hogy emeljenek ki a tanulandó költeményből egy versszakot, s azt az egyet elemezzék, mondják el, mért arra esett a választásuk. Gondolom, máris tetszenek érteni a pedagógiai célt. Ha ilyet kértem a tanulótól, élményévé válhatott a vers. Köze lett ugyanis hozzá.

Magamnak is fel szoktam tenni efféle kérdést. Az említett Jevtusekó versből ezt emeltem ki:

„S ha valaki felnemtűnően élt,

*s a felnemtűnéssel eltűnni vélt,
az éppen azáltal lett érdekes,
hogy mindenütt felnemtűnést keres.”*

Nekem ez a szakasz arról szól, akár akarjuk, akár nem, akár bevalljuk, akár tagadjuk, valamennyien nyomot hagyunk magunk után. Ezért nem volna mindegy, miként is élünk.

Többet erről a szakaszcól nem mesélek, noha volna még mit, főként az egész kontextusában.

Kérdezem, az öregedéssel a szorongás szükségszerűen fokozódik? Amit megfigyeltem, én többször félek, de ha alkalom adódik, harsányan örülök.

Drága Barátom, te is öregszel, nincs mese, többen már öreg tanítványok vagytok, ezért vagy másért, de nem kérdeztem meg tőletek, az idő múlásával, a ráncok gyarapodásával, a testi és családi nyavalyák szaporodásával, vajh, többet szorogtok-e, mint korábban. Vagy netalán kevesebbet, mivel megszoktátok, hogy az élet szorongással jár. Jó volna egyszer erről is beszélni, hátha könnyebben vinnénk a púpjainkat, ha biztosak lehetnénk abban, hogy a másikkunk miként is van ezzel a szorongással is nevezhető púppal.

Megmondom, illetve írom neked őszintén, én többet szorongok, mint korábban, vagy azért, mivel az ok is több rá, vagy, mert már attól is szorongok, amitől korábban még nem. Az öregséggel járna netán! Másoktól meg azt hallom, a vénüléssel edződik az ember idege. Akkor mi az igazság, és egyáltalán e tekintetben létezik-e igazság?

Sokat és sokszor írok arról, hogy az előttem lévő idő már számolható. Ezért többen megrónak, mért kell arról beszélni, ami úgyis eljön. Csak hogy én úgy gondolom, csökken a szorongásom, másként a félelmem, ha beszélek-írok az elkerülhetetlenről.

Ám mintha ez sem volna teljesen igaz. Ha baj, betegség, rosszullét, szédülés és baleset, ha családi válság, veszekedés, válás, kényszer-kompromisszum, ha választalanság, sunyiság, önzés, udvariatlanság környékez, nyugtalanít, bánt, riaszt, máris összeszorul a gyomrom, nem tudok enni, hevesebben dobog a szívem, ami azt is jelenti, hogy elveszítem a magabiztosságomat, kapkodóbb leszek vagy magatehetetlenebb. Szóval szorongok, félek.

Ami igaz, az igaz, ha viszont oldódik a probléma, kicsinyég is megnyílik az ég, s fény szivárog felém, még ha kevéske is, rögvest kiszínesedem, mondhatni, harsányan leszek derűs. Ebből meg arra következtetek, hogy a ráncaimmal s az öregedés más bajaival, melyekbe makacsul

belekapaszkodik a neurózisom, amely gyakran hipochondria formájában is jelen van, végül is le nem gyűr, földbe nem tapos, de, és ennek tudata már megnyugtat: depresszióssá nem válok.

Öröms élményeket próbálok rögzíteni

Kedves Barátom! Az utóbbi két hónapban, noha naplót nem írtam, de napló-témákat le-lefirkáltam egy papírlapra, hogy majd egyszer, ha elszánom magam, legyen mihez nyúlnom, ha rám tör az írás-kényszer, na most, március közepe felé haladva, rápillantottam a naplótéma jegyzékre, s nem mondom, hogy nem csodálkoztam, mivel nem egyről már azt sem tudtam, hogy mit akartam vele mondani. Más meg, kínos emléket hozott elő belőlem, a lényeg, alig találtam köztük olyat, ami mostani lelki állapotomat derítendő, mosolyt illesztett volna az orcámra. Abból a kevésből mindazonáltal eléd teszek egyet-mást.

Összemosódnak előttem az ez évi Kuckók. Valamikor a kuckó-előadókról frissiben írtam, vagy valamiféle velük kapcsolatos élményt rögzítettem, vagy portrét rajzoltam, vagy az előadásuk gondolatát vittem tovább, ha csak nem támadt kedvem vitázni velük. De ebben az évben semmi készletést nem éreztem ilyesmire És senki nem is mondta, hogy Tiborom, elmaradt a beszámoló, vagy valami ehhez hasonlót. Ha valaki is szól, lelkiismereti kötelességemnek tartom, hogy írjak. Így aztán semmi magamra erőszakolt penzum. Kezdtem magam szabadnak érezni. Majd egyszer, ha kedvem támad, gondoltam, írok az előadókról, csak úgy kedvemre.

Most viszont – mivel derűs élményeket hajkurászok - *felemlegetem a kuckós pálinkázást*. Ezt ugyanis én vezettem be réges-régen, mikor kitaláltuk a Kuckót, s kezdtünk egymásra találni. És mert voltak gyümölcsfáink, s volt hajlékony derekunk, szedhettük a gyümölcsöt, s volt kocsi vezető, Kósa Vilma, akivel vihettük a cefrét a pálinkafőző baráthoz, én meg örültem, ha kínálhatok, s dicsérik a pálinkámat. Rítus részévé vált a koccintás, az érkezés feszültségének levezetésére. Soha nem számoltam, de a feleségem mondta a minap: Tudod-e hogy tizenhat év alatt, mióta működik a Kuckó, több mint másfél millió forintot is megittatok! Nevettem, neveltünk! Telt miből, hálistennek!

Szóval a pálinkás kuckózás! Töltök, ők kézbe veszik a poharat, beleszagolnak, dicsérik, az értők már az illatát is. Mosolyra húzódik a száj, koccintás közben lehet beszélgetni. Mire elkezdődik az előadásos játék, amely mindig más, nemcsak a témája, de a formája miatt is, akkorra már kellően laza és nyitott a társaság. Hol beülnek a sorba

hagyományosan, hol vetítésre rendezkedünk be, hol körberakjuk a székeket, de az asztalon ott marad a pálinkásüveg, amelyből, ha még maradt benne, újratölthetők a poharak.

És amíg Kuckó lesz, és mi leszünk, rituális pálinkaívás is lesz. Örömforrás gyanánt

Magyaralmásra, lakóhelyére hívott minket kedves tanítványom *Szénási Eszti*, a nem régi kuckós, aki idő közben óvónő és Katonáné és anyuka lett. Eszti keverte meg a tiszteletes urat, hogy hívjon meg minket *Gáll Karcsival*, az abonyi református lelkésszel, hogy adjuk elő a templomban a *Gulyás Lajos református lelkész mártíriumáról készített krónikás énekünket*. A kis templom tele volt, mi átélten regéltük el a gyalázatos tragédiát, s a közönség nem ment el megrendültség nélkül.

Ez a tény már önmagában elegendő lett volna ahhoz, hogy azt mondjuk; öröm volt itt lenni. Annyi szeretettel fogadtak, annyi minden jóval elláttak! Ám ami még külön is melengetett, eljöttek többen kuckós barátaim s más ismerőseim Székesfehérvárról, meg Sárbogárról, meg Budapestről. . Hát ettől nagyon meghatódtam. Itt volt *Lévai Laci*, *Mihályi Pista*, *Kisteleki Ibolya*, *Szundy Laci*, s szinte a teljes Szénási család és persze a tiszteletes úr, aki nemcsak az eszével, de a szívével is szólt.

És jó volt nézni a fiatalasszonyt meg a férjet és a szüleit, s főként Vilmost, a kisfiút. Mindenütt mindenből, de főként belőlük, szeretet áradt.

János, *Zsófi unokám második férje* – szerény, ügyes, mindenhez értő, érdeklődő értelmiségi, váratlanul meglátogatott. Kocsival jött *Gergő Tiborral*, az öt éves dédunokámmal, hogy javítson nálunk ezt-azt, tudván, hogy technikai mafláságom már-már nevetséges, finomabban fogalmazva mulatságos, kedvderítő.

Váratlanul kitesz elélem egy vadonatúj dobozt, bontogatom meglepődve, ugyan mit tartalmazhat, mondja, hogy ez kései születésnap ajándék, s egy új számítógépes egér tartózkodik benne, melyet azonnal üzemképessé is tesz, de köszönettel nem tartozom, mivel az ötlet szülője, hogy ezt kellene nekem hoznia, az én 8 éves *Levente nevű* dédunokám. Ő mondta neki a minap, miután nálunk tanyázott egy kicsit, s próbálta számítógépes műveltségemet gyarapítani, ő mondta, miután hazament, s beszélgetett Jánossal, másod-apukájával, hogy ráférne Tibi papára egy új egér, igencsak megkopott az, amivel dolgozik. A történet, ahogy hallgattam, mint egy simogatás. Gondoltam, leírom.

Nem állom meg, hogy *Gergő-Tibor* nevű dédunokám - 5 éves – személyiségéből egy-két jegyecskét ide ne írjak; ahogy önfeledten, nagyot rikkantva örülni tudott a társasjátéknak – négy generáció ülte körül a szőnyegen a kártyát - , amikor kedve szerint alakult a végeredmény. Meg ahogy befészkelte magát az anyukája, az én unokám ölébe, ahogy rátette az okos fejét az anyukája domborodó hasára, és sűgva mondta; *csitt, hallom, hogy Juliska mozog anya pocijában.*

S mert nagyon jó fejű ez a gyerek, és szívesen szólózik, gyönyörűen mondta el a Miatyánkot is. Jól hangsúlyozva, hibátlanul, úgy hogy csak ámultam. Ő meg a meglepődésemet elintézte ennyivel: Hallottam Ági mamát, ahogy mondja, s megjegyeztem.

Ezt még a végére

Barátom! A minapában éjfél utánig néztük a TV V-ön a *Lear királyt*, Bessenyei Ferenc főszereplésével, Vámos László rendezésében. Annak idején, évtizedekkel ezelőtt nem láttuk, s később sem, mások előadásában. De, most, mondhatom, megrendített. És nem tudom, mi hatott rám jobban, az előadás, vagy a Vörösmarty-Mészöly fordítás tiszta ékessége, vagy Shakespeare maga. Hogy ez az író mi mindent - talán mindent is - tudott az emberről, az emberi természetről, az emberi kapcsolatokról, a szenvedélyről, a hatalomról, a büntudatról!

És akkor mi ott a rekamiéhoz szegezve, csak ültünk és néztünk, közben persze szót is váltottunk, élményeinket emlegettük, melyek hasonlóaknak tetszettek ahhoz, amiket Shakespeare idézett élénk. Katarzist éltünk meg a képernyő előtt. Hozzánk szólt ez a zseni, kortárs sem időszerűbben. Bizony megrendültünk. Mintha csak a kedvünkért, tanulság gyanánt találta volna ki az egykori történetet: semmiben nem lehetsz biztos, az ember kiismerhetetlen, van képessége a jóra is, meg a gonoszra is, de ha van erkölcsi vezérfonalad, mellette haladva leélheted az életet tisztességesen is. És ne képzeld magad Istennek!

Ezen az estén, mintha mi is jobbá váltunk volna!.

Azt mondogattam, sőt írtam is az utóbbi időben, hogy én többet, drámát nem nézek, elég a magam körülíeket megélnem.

Shakespeare, illetve ez az előadás most rám pirított.

Öllelek Barátom: *Debreczeni Tibor*